PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

SEPTEMBER 2008

ČÍSLO 9

ROČNÍK 6

CENA 8 Sk

Podivuhodný je Boh vo Svojich svätých...

Mesiac september je spojený nielen so začiatkom školského roka, ale takisto s novým cirkevným rokom. Naša eparchia do neho vstupuje slávnostným uložením ctihodných ostatkov sv. kňaza Maxima Sandoviča (Gorlického) – mučeníka za Pravoslávie v chráme v Inovciach. Vďaka Bohu, naši veriaci majú možnosť stretnúť sa už aj na niektorých našich farnostiach so svätými ostatkami, čo je v pravoslávnom svete bežné. Zažívať prítomnosť niektorého svätého vo farskom spoločenstve, a to nielen duchovne, ale aj telesne, skrze Bohom oslávené sväté ostatky, je bezpochyby veľkým požehnaním, o čom mi osobne svedčili mnohí duchovní i veriaci.

Sväté ostatky sú jedným z duchovných ohnísk chrámu, okolo ktorých sa zhromažďujú pravoslávni kresťania so svojimi radosťami a starosťami, nádejami, obavami, prosbami i poďakovaniami. Skúsenosť vekov a generácií svedčí o tom, že svätec, ktorého ostatky sú uložené v chráme, sa za dané miesto intenzívne prihovára pred Hospodinom a tak potvrdzuje Christove slová, že „Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých“ (Lk 20, 38). Prítomnosť svätých ostatkov v chráme, na farnosti, a s nimi spojený mocný modlitebný príhovor Božieho spravodlivého, ktorý posilňuje spoločenstvo Cirkvi v nádeji, že zložitá a často veľmi náročná cesta duchovného zápasu, po ktorej sa všetci uberáme, má svoj zmysluplný cieľ v osobe vzkrieseného Spasiteľa, Víťaza nad smrťou.

Božia sláva, ktorá spočíva na ostatkoch svätých, ktorú môžu okúsiť všetci, ktorí k nim s vierou a úctou pristupujú, nám tiež dáva možnosť si aspoň predstaviť, „to, čo ľudské oko nikdy nevidelo, ani ucho nepočulo, ani v sne človeka nenapadlo – to, čo pripravil Boh tým, ktorí Ho milujú“ (1 Kor 2, 9).

Všetkým Vám prajem požehnaný nový cirkevný rok, našim deťom, študentom a učiteľom, plnosť Ducha Múdrosti v novom školskom a akademickom roku na príhovor všetkých tých, ktorých sväté ostatky spočívajú v našich chrámoch a k návšteve ktorých, Vás srdečne pozývam.

V Christu Váš ***biskup Juraj***

Pravoslávna cirkevná obec v Košiciach

Vás všetkých srdečne pozýva

na starobylú

Liturgiu sv. apoštola Jakuba

23. októbra 2008 o 9.00 hod.,

ktorú bude slúžiť spolu s duchovenstvom

Preosvietený vladyka Juraj,
biskup michalovský,

v košickom chráme Pokrovu Presvätej Bohorodičky.

Tešíme sa na Vašu účasť, bratské spoločenstvo a sväté modlitby.

BLAHOŽELÁME

V týchto dňoch si krásne **životné jubileum 50 rokov života** pripomenie **prot. Mgr. Vladimír Spišák.**

Otec Vladimír sa narodil 16. septembra 1958 v Sobranciach, v rodine duchovného prot. ThDr. Michala Spišáka, ktorý toho času pôsobil v Koromli. Po ukončení Gymnázia nastúpil na štúdium teológie na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove, ktoré úspešne ukončil.

11. mája 1980 bol vladykom Nikanorom, biskupom michalovským, vysvätený na diakona a 11. novembra 1984 bol Blaženejším metropolitom Dorotejom vysvätený na kňaza.

Jeho prvým pôsobiskom bola farnosť Markovce a od r. 2007 pôsobí ako duchovný v Košiciach.

Otcovi Vladimírovi k jeho životnému jubileu prajeme mnoho Božej milosti, zdravia a síl v práci na nive Christovej na mnohaja i blahaja lita!

Narodenie Tvoje, Bohorodička Deva, zvestovalo radosť celému svetu...

Koľkí z nás si do diára, kalendára, značíme dátumy menín, narodenín, výročí našich blízkych, aj keď ich veľmi dobre poznáme. Robíme to iba preto, aby sme na ne náhodou nezabudli. A keď príde ten deň, ponáhľame sa zapriať im z vrelého srdca všetkého dobrého.

O čo viac by sa malo naše srdce radovať, keď sa blíži sviatok niekoho z našich známych, ktorí už prebývajú vo večnej radosti v nebi. O čo viac by sa mal kresťan ponáhľať do chrámu Božieho, aby sa mohol pripojiť k zástupom anjelov a svätých a spolu s nimi osláviť veľký sviatok narodenia Prečistej Devy Bohorodičky Márie - našej Nebeskej Matky, ktorá nás všetkých, celý ľudský rod, prijala za Svoje deti, vtedy, v tej svätej chvíli, kedy Jej Syn, Hospodin Isus Christos, zo Svojej nekonečnej lásky obetoval Svoj život za nás na dreve golgotského kríža., vtedy, keď nám Máriu dal za Matku a nás všetkých zveril do Jej ochrany. Sv. Cirkev oddávna verí a vyznáva, že v osobe sv. apoštola Jána (por. Jn 19, 26*) bolo celé ľudstvo prijaté pod materinský pokrov Presvätej Bohorodičky.

„Roždestvo Tvoje, Bohorodice Devo, radosť vozvesti vsej vselennyj – Narodenie Tvoje, Bohorodička Deva, zvestovalo radosť celému svetu...“
A v tejto radosti nás Cirkev všetkých pozýva do chrámu osláviť sviatok Božej Matky, poďakovať Jej za orodovanie pred Hospodinovým trónom a poprosiť Ju, aby nás aj naďalej ochraňovala pod Svojim materinským omoforom. Cez nás sa v tejto radosti raduje celé stvorenstvo, ktoré nám Hospodin daroval. Lebo, keď sa človek približuje k Hospodinovi, premieňa sa pre nebo, keď duchovne vzrastá – celý svet naokolo sa buduje k Božej sláve., a naopak, náš úpadok a hriech, neničí len našu dušu, ale všetko okolo nás.

Ale, aké zarmucujúce je, že toto radostné pozvanie k Božej Matke, a vôbec do chrámu, k svätosti, dnes tak málo ľudí prijíma. Na um sa podsúva Christovo podobenstvo O pozvaných na kráľovskú svadbu... Hospodin pozýva každého, pre každého má pripravené miesto za slávnostným stolom v Nebeskom Kráľovstve, no väčšina ľudí je zaneprázdnená „dôležitejšími“ starosťami, problémami – jedni musia ísť na svoje pole, iní vyskúšať nový pár volov, ďalší za svojimi obchodmi“ (por. Mt 22, 1 -14). „Mnoho je síce povolaných, - ako hovorí Božie slovo, - ale málo je vyvolených“. A tak, aj nemnohí prichádzajú, aby sa v chráme pripojili k zástupom anjelov a svätých a oslávili narodenie Kráľovnej neba a zeme, Matky nášho Spasiteľa, Hospodina Isusa Christa a našej Nebeskej Matky.

Keď spomíname narodenie Božej Matky, je potrebné spomenúť aj Jej rodičov, sv. spravodlivých Joachima a Annu. Oni nám všetkým môžu byť veľkým príkladom požehnaného manželského a rodičovského života v Božej priazni, dobrote, láske, a hlavne vo viere, trpezlivosti, pokore a múdrosti.

Svoju vieru a trpezlivosť ukázali počas mnohých rokov, keď nemajúc deti, neprestávali sa modliť a veriť, že Hospodin Boh im požehná potomka. Svoju pokoru dokazovali každodenne, keď znášali výsmech a pohŕdanie svojho okolia, kde bezdetnosť bola považovaná za veľký Boží trest za hriešny život.

Tradícia sv. Cirkvi nám hovorí, že sv. spravodliví Joachim a Anna pravidelne prinášali žertvy v Jeruzalemskom chráme prosiac o odpustenie hriechov a darovanie tak dlho očakávaného dieťaťa. Raz židovský kňaz odmietol prijať ich žertvu s tým, že Boh neprijíma žertvy od hriešnikov, poukazujúc ich bezdetnosť, ako viditeľné potvrdenie ich hriešnosti. Keď počul starec Joachim tieto tvrdé slová, zarmútený odišiel na 40 dní do púšte, kde sa v skrúšenosti a slzách modlil k Hospodinovi Bohu. Takisto aj spravodlivá Anna po celý ten čas doma prosila Hospodina, aby sa nad nimi zmiloval. Po tomto modlitebnom podvyhu im Boh daroval tak očakávané dieťa – Prečistú Devu Máriu, Božiu vyvolenú. Ich modlitebná obeta bola veľká, ale dar Boží, ktorý za ňu dostali, bol neopísateľne väčší.

Vo svojom živote ukázali i veľkú duchovnú múdrosť, keď žijúc mnoho rokov v súžení a strádaní, neprepadli zúfalstvu, nereptali proti Bohu, neoslabli v modlitbe, ale žili vo viere, že „srdcom skrúšeným a pokorným Boh nepohrdne“. A táto ich viera a nádej bola mnohonásobne odmenená.

Sv. spravodliví Joachim a Anna, aj keď žili v posledných dňoch Starého Zákona, svojim duchovným životom svedčili o novej kresťanskej epoche. Stali sa jedným z koreňov kresťanskej svätosti.
Preto aj ich mená stále spomíname pri odpustoch našich bohoslužieb, keď prosíme o modlitebnú pomoc a orodovníctvo všetkých našich svätých.
V prvom rade spomínajúc Spasiteľa a Hospodina nášho Isusa Christa, ako hlavu sv. Cirkvi, potom Božiu Matku, našu prvú a najmocnejšiu Zástankyňu pred trónom Božím, ďalej spomínajúc svätých dňa a chrámu, a nakoniec vždy svätých a spravodlivých Joachima a Annu, lebo v nich je základ a prameň novozákonnej duchovnosti a svätosti.

Sviatok Narodenia Božej Matky, ale aj spomienka na Jej sv. spravodlivých rodičov Joachima a Annu, nás všetkých vyzýva vstúpiť, možno nanovo sa navrátiť, na cestu svätosti a kresťanského života, života s Hospodinom Bohom. V živote Božej Matky i Jej svätých rodičov vidíme príklad a návod, ako to dosiahnuť. Ich život ako truhlica novozákonnej kresťanskej svätosti, každému z nás svedčí o tom, ako viera, nádej v Božiu prozreteľnosť, trpezlivosť a pokora, nikdy nikoho nenechali neplodnými. Ale naopak, priniesli mnohonásobnú odmenu už v tomto živote, a hlavne v živote večnom.

pripravil jerej Dušan N. Tomko

Aktuality z Pravoslávneho Sveta

Uplynulo 90 rokov od vyvraždenia cárskej rodiny

17. júla 2008 uplynulo 90 rokov od zavraždenia cára Nikolaja II. spolu s jeho rodinou. Pri tejto príležitosti sa konala v dňoch 5. – 14. júla pešia púť z Petersburgu do Jekaterinburgu, miesta popravy cárskej rodiny.

Cesta pútnikov z Ruska, Ukrajiny a Bieloruska bola identická so strastnou cestou, ktorou prešiel sv. cár Nikolaj s rodinou v r. 1918. Nad Gannoj jamou, kde boľševici hodili telá mučeníkov pútnici odslúžili akafist ku cti sv. cárskych mučeníkov.

V jeseni r. 1917 rozhodla dočasná boľševická vláda Kerenského v obave z návratu cára Nikolaja II. na ruský trón o vyvezení členov rodiny Romanovcov z Cárskeho Sela do Tobolska. V apríli 1918 na žiadosť Lenina cársku rodinu previezli do Jekaterinburgu. Krátko na to Centrálny Ruský Výkonný Komitet vydal rozhodnutie o ich poprave, ktorá bola vykonaná krátko po polnoci 17. júla 1918. Telá zavraždených - cára Nikolaja II., cárovnej Alexandry, cároviča Alexeja a veľkokňažien Oľgy, Tatiany, Márie a Anastázie, tiež ich blízkych, boli hodené do vápennej jamy.

V r. 1991 boli exhumované ostatky časti cárskej rodiny., neskôr, v r. 2007, ostatky cároviča Alexeja a kňažnej Márie. V r. 2000 Ruská Pravoslávna Cirkev pripočítala cára Nikolaja s rodinou k zástupu svätých mučeníkov.

Oslavy 1020. výročia pokrstenia Kyjevskej Rusi

V nedeľu 27. júla 2008 sv. liturgiou na Vladimírskej hôrke v Kyjeve vyvrcholili jubilejné oslavy 1020. výročia pokrstenia Kyjevskej Rusi. Slávnostnej liturgii predsedal ekumenický patriarcha Bartolomej I. za spoluslúženia predstaviteľov autokefálnych pravoslávnych cirkví - patriarchu moskovského a celej Rusi Alexeja II., arcibiskupa aténskeho a Grécka Jeronyma II., metropolitu tiranského a arcibiskupa celej Albánie Anastazija a metropolitu kyjevského a Ukrajiny Vladimíra a ďalších hierarchov a duchovenstva z celého sveta.

Jubilejných osláv sa zúčastnili delegácie všetkých miestnych pravoslávnych cirkví, predstavitelia vlády a štátnej správy Ukrajiny, na čele s prezidentom Viktorom Juščenkom, a tiež predstavitelia ukrajinských rozkolníckych cirkví .

V kázni z príležitosti 1020. výročia pokrstenia Kyjevskej Rusi pripomenul konštantínopolský patriarcha Bartolomej históriu prijatia kresťanstva na Kyjevskej Rusi v r. 988, čo otvorilo cestu k evanjelizácii všetkých slovanských kniežatstiev Východnej Európy. Ekumenický patriarcha sa tiež dotkol problémov rozdelenia Ukrajinského Pravoslávia, a vyslovil nádej v skoré a plné dosiahnutie Bohu milej jednoty Cirkvi.

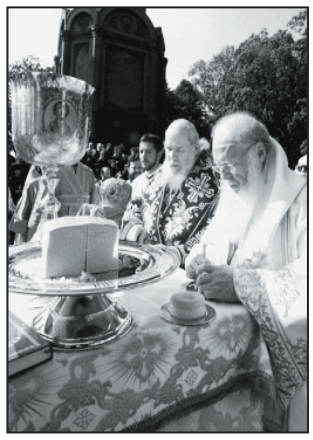

Je treba pripomenúť, že ukrajinský prezident Viktor Juščenko požiadal Jeho Svätosť patriarchu Bartolomeja I. o podporu vytvorenia národnej autonómnej Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi, ktorá by dočasne mohla byť pod jurisdikciou Konštantínopola. Patriarcha Bartolomej na margo toho podotkol, že jednota Cirkvi je nezávislá a postavená mimo politickej, kultúrnej a akejkoľvek inej otázky.

Po skončení slávnostnej Liturgie sa k zhromaždenému národu prihovoril Jeho svätosť Alexej, patriarcha moskovský a celej Rusi, ktorý vyzdvihol úsilie a horlivosť sv. apoštolom rovného kniežaťa Vladimíra, vďaka ktorému boli osvietené svetlom Christovho evanjelia rozsiahle ruské kraje a z pohanských slovanských plemien sa sv. krstom stal jeden nábožný a silný kresťanský národ.

Ten istý deň sa uskutočnilo v Kyjevo - pečerskej Lavre stretnutie obidvoch patriarchov, pri ktorom sa prvohierarchovia dotkli vzájomných vzťahov medzi Ruskou Pravoslávnou Cirkvou a Konštantínopolským patriarchátom., tiež, momentálne médiami sledovanej otázky jednoty ukrajinských pravoslávnych veriacich s Ruskou pravoslávnou cirkvou, a takisto pripravovaného celopravoslávneho stretnutia, ktoré sa má uskutočniť v októbri 2008 v Konštantínopole.

Ohľadne schizmy ukrajinského Pravoslávia patriarcha Bartolomej vyhlásil, že sa bude usilovať, aby sa vyplnila túžba ukrajinského národa, a to zjednotenie pravoslávnych na Ukrajine, čo bude len požehnaním pre celosvetové Pravoslávie.

Šokujúca informácia o zverstvách ruských boľševikov

V predvečer „Dňa vzdelanosti“, v nedeľu 31. augusta 2008, na Archijerejskom cintoríne, kde sa doposiaľ nachádza Mestská zoologická záhrada, Preosvietený Irinarch, biskup Permský a Solikamský, spoločne s kňazmi mesta Perm a študentmi Permského duchovného učilišťa, odslúžili panychidu.

Bohoslužby o „upokojeniji“ archijerejov a kňazov Permskej eparchii, všetkých pedagógov a študentov Permského duchovného seminára, pochovaných na Archijerejskom cintoríne, sa konajú dvakrát, na začiatku a na konci školského roku. Tieto bohoslužby sa už stali tradíciou v Permskej eparchii.

Zvláštnosťou tejto panychidy bolo to, že sa nekonala skoro ráno, ešte pred svätou liturgiou, ale o druhej hodine popoludní, v čase, keď bol v zoologickej záhrade ešte veľký počet návštevníkov. Panychida tak splnila aj misijnú úlohu, pretože prítomní, keď počuli cirkevné spevy, zastavovali sa a s údivom sa zaujímali o to, z akého dôvodu sa v zoologickej záhrade slúži panychida za zosnulých. Dozvedeli sa zaujímavú informáciu, že pred 75 rokmi bol na tomto mieste cintorín, na ktorom pochovávali významných archijerejov, pravoslávnych kňazov, ktorí učili v semináři, a tak isto aj významných predstaviteľov Permskej gubernie.

Bolševická moc premenila tento cintorín na zoologickú záhradu, ktorá znesvácuje dodnes v zemi uložené ostatky významných dejateľov - dedov, pradedov, biskupov a kňazov mesta Perm i celej oblasti.

zdroj: www.patriarchia.ru., cerkiew.pl.

Nový pravoslávny chrám sv. Vladimíra v Sobranciach a história tejto farnosti

Aj keď bolo v minulosti v Sobranciach najviac veriacich východného obradu, a ešte dávnejšie to boli pravoslávni veriaci, po Užhorodskej únii v r. 1646 sa Sobrance pomocou feudálov a latiníkov ocitli v únii a v latinskej cirkvi.

Pre Pravoslávnu cirkev tu zaviali nové vetry až teraz, na prelome 20. a 21. storočia, keď si tu veriaci spolu s miestnym duchovným prot. Bohuslavom Seničom, postavili svoj nový pravoslávny chrám zasvätený sv. Vladimírovi. 22. júla 2008 vykonal vysviacku nového chrámu Preosvietený vladyka Juraj, biskup michalovský a Vysokopreosvietený vladyka Ábel, arcibiskup lubelský a chelmský, ktorý aj kázal pri tejto príležitosti. Prítomných bolo 24 pravoslávnych duchovných z michalovskej a prešovskej eparchie, bohoslovci, ako aj pozvaní hostia z mestského zastupiteľstva, rímskokatolícky a gréckokatolícky duchovný zo Sobraniec.

Aj keď sa Sobrance stali po r. 1950 farnosťou, chrám tu nebol a slúžilo sa len v náhradných priestoroch, v starom kaštieli. Po r. 1968 kaštieľ pravoslávnym vzali a pravoslávne bohoslužby sa tu prestali slúžiť. Veľká vďaka patrí všetkým tým, ktorí dopomohli k tomu, že sa v Sobranciach od r. 2001, aj keď len v Dome smútku, znovu začalo slúžiť. Na čas sa po r. 1994 stala azylom pre Sobrančanov Nižná Rybnica, kde si skôr postavili nový pravoslávny chrám. Ako prví tu slúžili sv. liturgiu duchovní - mitr. prot. Ladislav Fedor, prot. Ján Mantič a duchovní Štefan Logojda. Kantoroval brat Dinič z Choňkoviec. Duchovne povzbudiť prišli veriaci zo susedných farností, lebo veriacich zo Sobraniec sa dalo spočítať na prstoch jednej ruky. Ale takéto bývajú začiatky všade., nedôvera a miesto, kde sa začali vykonávať bohoslužby - Dom smútku, na mnohých vplývalo odradzujúco. Tým začiatočníkom tiež patrí vďaka a uznanie.

Na moju adresu často hovoria, že vidím aj to, čo sa nedá zdokumentovať. Ale treba vychádzať aj z logiky. Názov *„Sobrance“* - je pravdepodobne zo staroslovanského slova *„sobranie, sobor“* - zhromaždenie, zoskupenie viac ľudí a podobne. Škoda, že monastier v Sobranciach v čase reformácie zanikol a že nemám ani jeho históriu, ktorú napísal a zozbieral dokumenty o ňom notár A. Cikloniny. Existujú len kresby a fotografie chrámu monastiera, čo je tiež nejakým dokumentom.

F. V. Sasínek píše: *„Z dejopisu cirkevného známe, že v krajine našej, krem horemenovaných stredísk,* (myslí na všetky biskupstva v Uhorsku) *nachádzal sa ešte značný počet menších duchovno - kresťanských hviez v Uhrách. Hviezdy tieto zbledli a vek terajší len po mene spomína zahaslé blesky jejich. Rozumiem tuná tie opátstva a prepošstvá, ktoré dneská buď jako skutočné, buď v tituloch svojich žijú. I kde že je pôvod jejich, i jaké že boli osudy jejich? - musíme sa celým právom spýtať v dejinách uhorských. Na stanovisku tomto, treba vám mať na zreteli dvoje. Najprv - krem opátstiev horemenovaných - opátstva a prepošstvá tie, ktoré v Cirkvi katolíckej, z čiastky jako skutočné, z čiatstky jako titulárne, užívané bývajú; potom treba mať na zreteli pôvod jejich. O pôvode stredísk týchto dosavád napospol prevládala mienka táto, že ich cirkev západná pozakladala. Toto je ale len z čiastky pravdivé. Pri stopovaní pôvodu cirkevných soborov týchto, rozoznať treba doby dve; prvú dobu dejstvovania cirkvi východnej, a druhú dobu cirkvi západnej. Nastáva nám tu teda úloha, aby sme určili rozhranie oboch dôb týchto, a do jednej i druhej vriadili sobory tie, ktoré v nich povstali. Rozhranie toto určiť je vec ťažká, pre nedostatok nepochybných svedoctvov historických. Jestli ale pri nedostatku jednotlivých dátok dejopravných - vezmete za vôdca kraje, kde sa nachodia, potom národy, kraje tie obývavšie, k tomu hlavné momenty obúch cirkvi Uhorska, majúc pri tom na zreteli ich vlastné mená: teda nájdete aj v v labyrinte tomto niť východodajnú. Cirkev rímsko - katolícka, poneváč cirkev pravoslávna a sjednotená řécko - katolícka v Uhrách, len pozdejšie sa objavuje dejoprávne - počtuje takýchto stredísk (opátstvov a prepošstvov) do 311. Nasleduje nám teda vyhľadať a menovať tie, ktorých pôvod kladieme do doby cirkvi východnej, a ktorých základy položila cirkev západná.*

Čo sa najprv týka opátstvov doby prvej, teda z týchto väčšina leží v krajinách už v dobe pred Štefanom, prvým kráľom - pokresťanených. Niet teda pochyby, že keď horujú v krajinách Slovenmi obývaných, a keď napospol dokázano je, že kmeny slovanské v Ugrii prijali kresťanstvo behom IX. a X. stoletia, že aj strediská tie, trebárs pôvod ne-ktorých sa udáva z časov pozdejších, v skutku boli pôvodne strediskami cirkvi východnej., behom času ale, ostali temer všetky soborami cirkvi západnej.

*Viďme ich teda. Do doby prvej, a tak pôvodom svojim ku cirkvi slovanskej patria následujúce prepošstvá: /**34/ Sv. Juraja bojovníka a mučenika zo Sobráncu.“** (Sasinek, F. V.: Trudoviny k dejepisu slovensko - obradnej cirkve v Uhrách. In: Slovesnosť, Skalica roč. II. č. 42, s. 640-641 a č. 44, s. 690)*

Výstižne to za Sasinkom napísal Michal Horvath: *„Jestli ktorému národu na svete potrebný bol dejepis, je to iste náš slovenský národ., potrebný nielen aby poznal seba a precitnul, no i vymotal sa z tých bludov, do ktorých skrz stranícky dejepis od nesvojského pera zavedený bol, aby si vytrel oči a videl: či bol jeho národ ozaj taký v minulosti, jako ho perá cudzincov opisujú?“ (Marsima, R. - Mulik, P.: F. V. Sasinek, najvýznamnejší slovenský historik l9. storočia, Matica Slovenská 2OO7)*

Sobrance sú písomne doložene od r. 1344. Vyvíjali sa ako zemepanské mestečko Michalovsko - Tibavského panstva. Za stavovských povstaní sa takmer vyľudnilo. Boli tu iba 2 domácnosti. Žili tu poľnohospodári a remeselníci. Aj tu bolo veľké vysťahovalectvo a nezamestnanosť. Po druhej svetovej vojne do r. 1960 boli Sobrance sídlom okresu a dnes sú opäť okresným mestom. Je tu založená nová vinohradnícka oblasť, je tu nemocnica a gymnázium. To hovorí Encyklopédia Slovenska *(V. zväzok R/S, Bratislava 1981, s.517).*

Keďže v Sobranciach už v r. 1312 stál chrám s monastierom, Sobrance museli existovať už dávnejšie, čo potvrdzuje aj F. V. Sasínek, keď tvrdí, že v Sobranciach bol monastier sv. Juraja, ktorý existoval už v dobe prvej, slovanskej cirkvi. Sv. veľkomučeník Juraj bol a je obľúbeným svätcom Pravoslávnej cirkvi a chrámov zasvätených sv. veľkomučeníkovi Jurajovi je na Slovensku veľmi veľa. Tu v blízkosti Sobraniec sú staré slovanské sídliská, ktoré odkryli slovenskí archeológovia: Budinský - Krička a iní. V Blatných Revištiach sa našiel nápis z rozbitého krčahu. V Kristoch bol pravdepodobne chrám sv. Klimenta a letecké snímky veľmi zreteľne ukazujú základy tohoto chrámu.

Názvy obcí blízko Sobraniec - Remety (Vyšné Remety, Blatné Remety, Remetské Hámre) sú odvodené od gréckeho slova ἐρημίτης - pustovník, čo tiež svedčí o tom, že Sobrance môžu byť starým slovanským sídliskom. K tomu aj tu, tak ako aj na mnohých miestach po celom Slovensku, prevládal východný obrad.

Nič v zlom, ale treba sa dnes spýtať, kde sa podeli títo veriaci východného obradu, keď dnes v Sobranciach podľa štatistiky z r. 2001 prevláda latinský, západný obrad.

Historik Elek Fényes v Maďarskom geografickom slovníku píše, že Sobrance je rusínsko - slovenské mestečko a má 241 gréckokatolíkov, 172 rímskokatolíkov a 119 židovských občanov. Pri Sobranciach sú staré slané kúpele, ktoré pomáhajú pri rôznych chorobách. Sú tu v okolí hlboké lesy vysokých stromov. V minulosti tade viedla poštová cesta z Užhorodu do Michaloviec, kde boli poštové a výmenné stanice. *(por. Fényes, Elek: Magyarország geographiai szótára, IV. Kötet, Pesten 1851, s.145).*

Dnes je v Sobranciach viac pravoslávnych veriacich ako sa prihlásilo pri poslednom štatistickom sčítaní ľudu v r. 2001. V tom roku mali Sobrance 6262 obyvateľov, z toho katolíkov 3199, uniatov 2125, pravoslávnych 211. Pravoslávna cirkev je tu na treťom mieste., iba pravoslávni tu doposiaľ nemali chrám. Počet obyvateľov aj veriacich v Sobranciach neustále narastá., v r. l970 mali Sobrance 3116 obyvateľov a v r. 1991 už mali 5753 obyvateľov, z toho katolíkov 2657, uniatov 1557, pravoslávnych 133 a nezistených 1065.

Podobným osudom prechádza aj obec Nižná Rybnica, kde za Karola Róberta bola vytlačená pravoslávna farnosť zo Sobraniec. Aj tu počet obyvateľov a aj veriacich narastá.

V Sobranciach je dosť pravoslávnych veriacich, ktorí tu prišli z okolitých dedín za svojou prácou a za lepším životom. Je len treba, aby sa smelo a nebojácne hlásili k svojmu cyrilometodskému dedičstvu, k pravoslávnej viere. Mnohí už našli cestu do chrámu a veríme, že aj tí ostatní si nájdu tu svoju cestičku do svojho nového pravoslávneho chrámu v Sobranciach.

prot. ThDr. Štefan Horkaj

Nový mučeník za Christa Jevgenij Rodionov

V noci z 13. na 14. februára 1996 slúžil vtedy 18 - ročný vojak Jevgenij Rodionov spolu s tromi ďalšími mládencami na čečensko - inguškej hranici, na dôležitej ceste, ktorú často využívali i banditi.

Jednotka tu bola presunutá len pred mesiacom a ich stanovište vôbec nebolo opevnené. Keď sa k nim prihnala sanitka rýchlej pomoci, mladí vojaci ani len netušili, že je plná po zuby ozbrojených banditov, ktorí ich zajali. Začalo sa kruté trojmesačné zajatie, na ktorého konci bola neľudská vražda.

Neskôr, za prítomnosti predstaviteľa OBSE rozpovedal jeden z banditov o tom, ako to všetko prebiehalo.

Jevgenij mal na krku krížik, ktorý nikdy neodkladal a práve to vzbudzovalo veľkú zúrivosť väzniteľov. Nútili ho, aby dal krížik dole – to by znamenalo, že sa zriekol Christa. Každý deň mu hovorili: „Môžeš žiť, len daj dole kríž, prijmi našu vieru a všetko trápenie skončí“. Ani nie v deväťnástich rokoch, bez rodičov, bez veliteľov, sa chlapec musel sám rozhodnúť...

Bol prehováraný, potom trýznený, ponižovaný. Za neochvejné odmietnutie dať dole kríž bol nakoniec 23. mája 1996, v deň svojich narodenín, ktoré pripadali na deň pravoslávneho sviatku Nanebovstúpenia Isusa Christa, zvlášť krutým spôsobom zavraždený. Spolu s ním odmietli prijať mohamedánstvo a zaprieť svoju vieru ešte traja vojaci: Igor, Andrej a Alexander. Boli tiež umučení. Zdalo by sa, že stačilo málo - dať dole z krku kríž.

Svedectvá z iných podobných miest nám popisujú aj iné situácie: Raz dvaja vojaci nevydržali nátlak a mučenie. Povedali si: „Tu v zajatí môžeme zaprieť, a po návrate domov sa to napraví ...“ Ale to bol len prvý krok. Druhý krok bol, že ich prinútili zastreliť ostatných zajatcov. Skutočne ich zastrelili. Pred televíznou kamerou sa potom jeden z nich zriekol vlastnej matky so slovami: „Už nemám matku – už mám iba Alaha“.

Ľuba Vasiljevna Rodionová, Jevgenijova matka, prešla všetkými stupňami pekelných múk. Aby získala synovo telo, zaplatila čečenským poľným veliteľom ohromné peniaze. 23. augusta 1996 boli telá všetkých štyroch exhumanované. Jevgenijovu hlavu matke vrátili za ďalšie peniaze 6. novembra, v deň sviatku ikony Presvätej Bohorodičky „Všetkých trpiacich radosť“. Telo matka priviezla do vlasti 20. novembra 1996, v deň pamiatky Melitynských mučeníkov, ktorí boli kresťanmi a vojakmi rímskej armády. Za to, že sa odmietli zriecť Christa, boli sťatí. Jeden z týchto tridsiatich vojakov nosil meno Jevgenij.

Jevgenij Rodionov bol pochovaný pri chráme Nanebovstúpenia Isusa Christa v obci Satino - Ruské v Moskovskej oblasti. V lete r. 1999, pri nálete na ruskú pohraničnú hliadku, bol zabitý brat Chojchorojeva, vraha Jevgenija, presne na tom mieste, kde bol zajatý Jevgenij spolu s tromi ďalšími vojakmi. V jeseni prišla správa aj o smrti samotného Chojchorojeva. 23. augusta 1999 (presne o tri roky a tri mesiace po smrti Jevgenija) bol zabitý spolu so svojimi kumpánmi v bitke medzi čečenskými banditami v Groznom.

Na hrobe Jevgenija stojí dvojmetrový kríž a horí lampada. Peniaze na kríž venovali dobrí ľudia. Keď ho stávali, prišlo mnoho ľudí. Pani Rodionová sa tomu veľmi divila: „Prečo títo ľudia prišli? Veď, Žeňa predsa nebol žiadny hrdina ... Nevykonal žiadne mimoriadne činy. Sám si dobrovoľne vybral smrť. A náhle prichádzajú ľudia k hrobu, klaňajú sa krížu a hovoria, že nie pre Žeňu, ale pre nich samotných to má hlboký význam. Jedna žena prišla z ohromnej diaľky, aby sa tu poklonila, aj keď jej vlastný syn tiež padol v Čečensku. 23. mája, v deň jeho sviatku, sa tu zhromaždilo mnoho kňazov. Prišiel sa pokloniť aj veterán Veľkej vlasteneckej vojny. Dal dole svoje vyznamenanie „Za odvahu“ a položil ho na náhrobok“.

Čo dnes dáva silu matke mučeníka Jevgenija žiť ďalej? Sama o tom hovorí: „Áno, je pre mňa ťažké, že syn zahynul. Ale to, že sa prejavil ako skutočný syn svojej vlasti, nezriekol sa Christa, pravoslávnej viery, ma utešuje... Neviem, čo by som prežívala, keby sa rozhodol inak“. O. Dimitrij Dudko k tomu dodáva: „Jevgenij Rodionov bol zavraždený, ale nie zabitý. Na veky bude žiť v Kráľovstve Nebeskom. Preto nemusíme trúchliť. Poďakujme jeho matke a poprajme jej zdravie a mnoho síl niesť kríž. Kríž ťažký, ale spasiteľný. Ním zvíťazíme“.

Hlas pravoslaví 10/11, 2002, s. 16 -17., z českého jazyka preložil Š. Horkaj

Kríž, znamenie nášho spasenia

Hospodin náš Isus Christos, Ktorý sa z lásky k nám dal ukrižovať, ale Ktorý tretieho dňa vstal z mŕtvych, práve Svojou smrťou na dreve kríža, povýšil toto drevo, nástroj potupy a hanby, na znamenie našej spásy a Božej lásky k človeku.

Po páde Jeruzalema a rozohnaní prvého cirkevného spoločenstva rímskym imperátorom Titom, keď boli kresťanské sväté miesta premenené na pohanské chrámy a tým bol znemožnený prístup kresťanom k Christovmu hrobu a krížu, aj Hospodinov kríž, obrazne povedané, upadol do zabudnutia. Avšak z milosti Božej, po nástupe vlády rímskeho imperátora sv. Konštantína Veľkého a po vydaní Milánskeho ediktu v r. 313, nastáva značný vzostup kresťanstva., formuje sa hierarchická štruktúra Cirkvi, začínajú sa budovať kresťanské chrámy, svätyne, ale aj miesta blízke kresťanskému srdcu – Jeruzalem, Betlehem ...

Sv. Konštantín s Božou pomocou a pod víťazným znamením kríža zvíťazil v troch vojnách. Aj vďaka tomu v ňom vzrástla túžba nájsť **kríž – znamenie víťazstva a spásy** – na ktorom za nás zomrel Hospodin Isus Christos. Preto posiela svoju matku, cisárovnú sv. Helenu, za patriarchom Makariom do Jeruzalema, aby sa pokúsili nájsť kríž Hospodinov.

Po mnohých ťažkostiach a námahách, nakoniec s pomocou starého žida Júdu, ktorý pamätal, kde bol kríž zakopaný, našli miesto, kde boli tri kríže. Aby zistili, ktorý je pravý, priložili k nim mŕtveho človeka a ten, keď sa jeho telo dotklo Christovho kríža, ožil. Vtedy, žid Júda a mnoho iných uverilo v Christa. Júda sa dáva pokrstiť, prijíma meno Kyriak a neskôr sa stáva aj jeruzalemským biskupom. Za Juliana Odstupnika bol za Christovu vieru umučený. Kríž bol vystavený k poklone, ale pre veľké množstvo ľudu, ktorí sa nemohli dostať ku krížu, bol vyzdvihnutý na vyvýšené miesto - **POVÝŠENIE ČESTNÉHO A ŽIVOTODARNÉHO KRÍŽA HOSPODINOVHO.** Toto sa stalo v r. 326., a od tohto času sa kresťania klaňajú krížu Hospodinovmu – drevu, cez ktoré nám prišla spása.

Kdekoľvek by sme prišli, do ktoréhokoľvek kúta našej zeme, všade nájdeme nejaký pamätník., ... pamätník slávnemu človeku, významnému géniovi, vynálezcovi, hrdinovi., ... pamätníky, ktoré im z vďačnosti postavili ich deti, obdivovatelia, možno národ.

Avšak medzi tými nespočetnými pamätníkmi sa vysoko vyníma jediný, s inými nezrovnateľný pamätník, ktorý nepovstal z lásky a vďaky človeka, ale postavila ho ľudská zloba a nenávisť, ľudský hriech a týmto pamätníkom je kríž Hospodina Isusa Christa. Kríž, na ktorý ľudia klincami pribili svojho Boha a Spasiteľa. Tento kríž stojí nad celým svetom a všetkým národom zvestuje Božiu ľudomilnosť, Jeho lásku a odpustenie našej nevďačnosti. Ten kríž, ktorý bol považovaný za znak hanby, potupenia, sa vo Veľký piatok v Jeruzaleme na Golgote stal znakom spasenia a svätosti.

Už v Starom Zákone Hospodin Boh dáva Izraelskému národu mnohé predobrazy životodarného dreva kríža, ktoré boli pre vyvolený národ Boží nádejou vyslobodenia sa človečenstva z otroctva a moci hriechu. Noemov koráb., palica, ktorú daroval Hospodin Mojžišovi., kôl, na ktorom bol vyvýšený na púšti medený had, boli záchranou a spásou starozákonných prorokov a spravodlivých. Symbol „dreva“, ktorý bol predobrazom spasiteľnej žertvy Hospodina Isusa Christa na kríži, sa stal ich záchranou. Christovo ukrižovanie na tomto dreve kríža zničilo moc hriechu, ktorý do tohto sveta prišiel práve cez Rajské drevo - strom, z ktorého naši prarodičia Adam a Eva zobrali a neposlúchli tak Hospodina Boha. **„Cez drevo prišiel hriech, - hovorí sv. Cyril Jeruzalemský, - ale cez drevo prišla aj spása“.** Preto história pádu človeka do hriechu je úzko spojená so spasiteľnou Golgotskou žertvou.

Smrť Hospodina Isusa Christa na kríži od základov zmenila pohľad kresťanov na **kríž, ktorý sa po Christovom zmŕtvychvstaní stal symbolom víťazstva nad smrťou, znamením ľudského spasenia a znakom slávy a víťazstva Christovej Cirkvi. Kríž sa stal centrálnym momentom tajomstva obrátenia a pokánia človeka.**

Cez kríž bola zjavená svetu nekonečná Božia láska. Pohľad na kríž nám ukazuje nepochopiteľnú Božiu logiku, a to, že Hospodin Boh dokonáva víťazstvo nie tak, ako sa o neho snaží človek. Božie víťazstvo je v láske, oddanosti, vernosti, v obetavej službe svetu, blížnemu. Nástroj, ktorý sa používal k potupnej poprave, Hospodin Isus Christos posvätil Svojim utrpením, Svojou Sv. Krvou a urobil ho nástrojom nášho spasenia. Kríž sa stal žertveníkom, na ktorom bola prinesená zmierujúca Obeta za celý svet. **Kríž je viditeľným vyznaním našho kresťanstva a najkratším symbolom našej viery.**

Pod týmto znamením víťazstva prebieha celý náš kresťanský život., ... pod krížom kresťan prichádza na svet, žije a zomiera. Ak náhodou kresťan okúsi porážku, tak to iba preto, lebo zabudol na svoje víťazné znamenie, či dokonca ho potupil, keď sa dal do služby hriechu a zla, neraz s krížom na svojej hrudi. **My sme však povolaní VYZDVIHNÚŤ ZNAMENIE KRÍŽA VO SVOJOM ŽIVOTE, prijať ho a posvätiť ním celý svoj život!**

Christov kríž, to nie je iba drevo kríža. To je aj duchovný kríž, kríž nášho života. To sú tie naše každodenné kríže, naše choroby, ťažkosti, biedy a skúšky života. Ak človek hreší, pretrváva v hriechu, tak iba pridáva na ťarche svojho kríža. Ale keď sa človek borí s hriechom, keď sa snaží s ním bojovať, robí tým ľahší kríž Christov a stáva sa Isusovým spoluúčastníkom veľkého diela pokánia za tento svet.

Otvorená náruč ukrižovaného Hospodina Isusa Christa na dreve kríža, ktorá v láske objíma celý svet, sa stáva neporaziteľným symbolom víťazstva bezhraničnej Božej blahodate každému, kto VOZDVYŽENIJE – POVÝŠENIE Životodarného Kríža Hospodina neprežije len ako sviatočný deň cirkevného roka, ale vysoko povzdvihne kríž vo svojom osobnom živote a príjme ho ako mocný hrad útočišťa a mocné znamenie vlastnej spásy.

jerej Dušan N. Tomko

ZMLUVA VIERY A LÁSKY

Siedme Božie Prikázanie „Nescudzoložíš!“

*Keď sa chceme prizrieť siedmemu Božiemu prikázaniu, kde nám Hospodin Boh cez Svojho proroka Mojžiša jasne a zrozumiteľne hovorí **„Nescudzoložíš!“**, či chceme, či nie, nevyhneme sa moralizovaniu.*

Z jednej strany pod vplyvom stredovekého západného nezdravého učenia a chápania ženy ako tej, pre ktorú musel muž opustiť Raj, my sami neraz vzťah muža a ženy démonizujeme. Z druhej strany nám moderná sekularizovaná spoločnosť mení, či dokonca úplne ruší Bohom dané a stáročiami potvrdené hranice ľudskej morálky. Dnešnému človeku, ktorý častokrát balansuje v nevedomosti, sýtený falošnou pravdou o živote, ľudskej slobode a šťastí, je veľmi potrebné rozprávať o téme čistoty – nečistoty., ukázať mu zdravý pohľad aj na sexualitu človeka, avšak je potrebný citlivý prístup, ale hlavne pohľad na túto vec v pravde a svetle Božieho slova.

*Týmto prikázaním **Hospodin prikazuje mužovi a žene zachovávať vzájomnú vernosť v Bohom požehnanom manželstve, a slobodným prikazuje zachovať si celomúdrenosť – čistotu v skutkoch, slovách, myšlienkach a túžbach.** Hospodin Isus Christos vo Svojej kázni na hore objasňujúc siedme Božie prikázanie hovorí: **„Počuli ste, že bolo povedané: Nescudzoložíš! Ale ja vám hovorím: Každý, kto žiadostivo hľadí na ženu, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci“ (Mt 5, 27 -28).** Preto, ak nechceme hrešiť proti tomuto prikázaniu Božiemu, je nutné vyhýbať sa všetkého, čo v srdci človeka vzbudzuje nečisté túžby: nečisté, plytké reči, „pikantné“ vtipy, sexuálne ladené knihy, fotografie, filmy. Tieto veci, dnes tak často prezentované ako „neškodná zábava“, pomaly, ale isto, otupujú svedomie človeka do takej miery, že už nie je schopný vnímať hranice medzi tým, čo je dobré a čo zlé. Často sa stáva, že dnešný, hlavne mladý človek, už nevidí hranicu medzi nezákonným vzťahom v smilstve a Bohom požehnaným manželstvom, ako ťažko chorý človek, ktorý už nerozozná sladké od kyslého.*

*Aby sme sa uchránili od nečistých túžob a skutkov, je nutné pretínať hriešne myšlienky, ktoré prichádzajú hneď v samom začiatku, keď sa objavujú, aby nemohli ovplyvňovať a ovládať naše city a vôľu. Hospodin, Ktorý dobre pozná ľudské srdcia a pozná aký ťažký je boj človeka s telesnou žiadostivosťou, nám obrazne hovorí: **„Ak ťa tvoje pravé oko zvádza na hriech, vylúp ho a zahoď., lebo ti je lepšie, keď zahynie jeden tvoj úd, než by celé tvoje telo bolo vrhnuté do pekla“ (Mt 5, 29).** Hospodin Isus Christos nám tým chce povedať, že chvíľa falošného šťastia, klamné priateľstvo s niekým, kto nás odvádza od Boha a hubí našu dušu, nám ani zďaleka nenahradí Nebeské Kráľovstvo, do ktorého sme pozvaní, a ktoré sa otvára pre tých, **„ktorí sú čistého srdca“ (Mt 5, 8).***

*Partneri v Bohom požehnanom zväzku, muž a žena, sú povinní chrániť si manželskú vernosť, verní Christovým slovám: **„Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Mt 19, 6).** Preto každý, **kto porušuje manželskú vernosť,** sa ťažko prehrešuje proti prikázaniu Božiemu. Ďalším ťažkým hriechom proti siedmemu prikázaniu je **sodomia, alebo homosexualita.** Prvá kniha Mojžišova - Genezis, nám jasne hovorí, že práve kvôli tomuto hriechu boli ohňom zničené staroveké mestá Sodoma a Gomora (por. Gen 19*). Sv. apoštol Pavol vo svojom liste Rimanom doslova bičuje tento hriech (por Rim 1, 21 -32)., ešte viac pritvrdzuje, keď Korintským kresťanom hovorí: „Smilníci, modloslužobníci, cudzoložníci, muži, ktorí obcujú s mužmi ... nebudú dedičmi kráľovstva Božieho“ (1Kor 6, 9 – 10).*

***Cudzoložstvo a rozvod, polygamia** (mnohoženstvo), **smilstvo** (voľné spolužitie slobodných partnerov, tzv. „voľná láska“), **krvismilstvo** (incest), **rozspustilý život, egoistické sebauspokojovanie sa, prostitúcia a pornografia**, sú ťažkými previneniami voči dôstojnosti človeka a svätosti manželstva, ktoré požehnáva Boh.*

Život ovládaný telesnou žiadostivosťou ničí nielen dušu človeka, čo je najpodstatnejšie, ale nesúc so sebou mnohé choroby, podlamujúc duševnú rovnováhu, ničí aj telo človeka. Tu máme vysvetlenie toho, prečo našu dobu, ktorá odstúpila od morálnych hodnôt, od Boha, trápia mnohé a zákerné choroby. Písmo sv. nás varuje pred týmto strašným hriechom zabaleným lákavým pozlátkom falošnej lásky, šťastia, slobody, keď hovorí, že pre tento hriech netrpí len samotný hriešnik, ale aj jeho deti, vnuci, až do siedmeho pokolenia. Kvôli tomuto hriechu prichádza úpadok spoločnosti a degenerujú sa ďalšie generácie, zvlášť mládež, ktorá je otrávená týmto skrytým, ale smrteľným jedom. História nás učí, ako končia národy, ktoré prepadli rozpustilosti a nemravnosti. Chátraveli na tele i na duchu, až kým ich nezotročil národ na vyššej duchovnej a morálnej úrovni, nehovoriac o tom, že zatracovali svoju dušu.

Nech nás Matka Božia naučí Svojej duchovnej múdrosti, aby naše telá a duše neboli zašpinené hriechom, ale aby boli čisté a žiariace milosťami Svätého Ducha. Amiň!

otec Nikodim

Falkušovská mládež na výlete

Ako každý, aj tento rok, pre nás náš otec duchovný Miroslav s matuškou a starostom obce Falkušovce p. Bodnárom, pripravili výlet na koniec školského roka. Účastníci boli v rôznych vekových kategóriách, takže pri návšteve rozličných miest si každý prišiel na svoje.

Ako to už pri organizovaní výletov býva zvykom, aj my sme si určili miesto a čas odchodu. V tomto roku sme sa rozhodli, že navštívime vodnú nádrž Starina a detský domov v Stakčíne. Keď sme už obsadili miesta v autobuse, plní nedočkavosti a zvedavosti, čo nám Boh dá (umožní) v tento deň zažiť, sme sa vybrali na cestu.

Najprv sme navštívili pravoslávny chrám v Stakčíne, kde nám nielen o tomto chráme veľmi pekne rozprával miestny otec duchovný. Spolu s ním sme sa odtiaľ presunuli do detského domova, „naložili" sme našich dvoch kamarátov, ktorí v ňom žijú a naša cesta viedla na vodnú nádrž – Starina. Tu sme sa od jedného z pracovníkov dozvedeli o tejto zásobárni pitnej vody množstvo informácií.

Ďalším miestom, ktoré sme navštívili, bola obec Uličské Krivé, kde sme mali možnosť vidieť kaplnku o. igumena Ignatija Čokinu, a taktiež jeho hrob, pri ktorom sme sa pomodlili Panichidu. Zaspievali sme aj „Vičnaja jemu pamjať" a takto si uctili tohto výnimočného človeka.

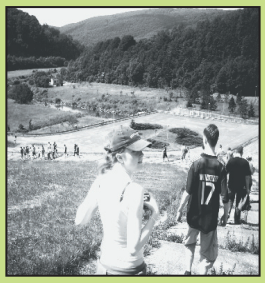

Potom sme si „oddýchli" pri ohníku, kde sme si už pochutnávali na opečenej klobáske. Zahrali sme sa aj loptové hry a zaspievali si., za naše úsilie nás naša matuška odmenila prichystanými darčekmi. Po tomto dni strávenom v prítomnosti úžasných ľudí a na nádherných miestach, sme sa šťastní a spokojní vrátili domov, kde sme už tým, ktorí s nami neboli, vyrozprávali ako zas a znova bolo perfektne.

Touto cestou chceme poďakovať d. o. Gliganičovi, p. Kerekaničovi - starostovi obce Stakčín, p. Gajdošovi - pracovníkovi na vodnej nádrži Starina a nášmu d. o. Miroslavovi s matuškou za ich obetavosť a pomoc, s ktorou sa o nás počas celého dňa starali.

mládežníčka Lenka

Cirkevná Stredná Odborná Škola sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach

Začali školský rok s modlitbou

1. septembra sa začína nielen nový cirkevný rok, ale aj nový školský rok. Preto sme sa ráno 1. septembra zišli v katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach, aby sme poslúžili sv. liturgiu za žiakov a študentov, a prosili sme Svätého Ducha, aby im bol počas celého školského roka na pomoci, aby sa im darilo v započatej práci a učení.

2. septembra, v deň kedy žiaci a študenti začali školský rok, sme o 9. oo hod. slúžili v katedrálnom chráme Moleben k Svätému Duchu pre študentov a učiteľov našej Cirkevnej strednej odbornej školy sv. Cyrila a Metoda, ktorého sa všetci zúčastnili na čele s riaditeľom školy Mgr. M. Baloghom.

Moleben slúžil miestny duchovný prot. ThDr. Štefan Horkaj, ktorý na záver všetkým poprial pokoj, zdravie, veľa úspechov a tvorivých síl v škole i osobnom živote.

ThDr. Štefan Horkaj

Chrámový sviatok v Choňkovciach

„Krest, chraniteľ vseja vselennyja., krest, krasota Cerkve..."

Aj tieto slová známej cirkevnej piesne zazneli na tohtoročnej odpustovej slávnosti na počesť chrámového sviatku Premenenia Hospodina v Choňkovciach, ktorá bola spojená s posvätením nového poklonného kríža v areáli chrámu. Tento sviatočný deň bol o to slávnostnejší, že medzi pravoslávnych choňkovčanov zavítal Jeho Preosvietenosť vladyka Juraj, biskup michalovský.

Vzácneho hosťa v sprievode mitr. prot. Bohuslava Seniča, tajomníka Úradu MPE v Michalovciach, ako prvá srdečne privítala, tradične chlebom a soľou, dlhoročná členka Rady PCO v Choňkovciach, Mária Danková. Potom vladyku milými slovami a s kyticou v ruke privítali deti., nakoniec miestny duchovný správca jerej Vitalij Krasij, vítajúc Preosvieteného vladyku, poprosil o sväté modlitby a arcipastierské požehnanie pre zhromaždený Boží ľud.

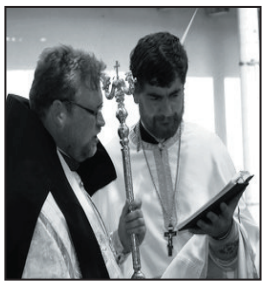

Po obvyklom úvode nasledovala sv. archijerejská liturgia, ktorej sa zúčastnili aj ďalší pozvaní duchovní – mitr. prot. Ladislav Fedor, správca PCO Podhoroď a jerej Vasile Schirta, správca PCO Nižná Rybnica.

Po čítaní sv. Evanjelia sa k prítomným otcovským slovom prihovoril vladyka Juraj. Vo svojom príhovore, v duchu sviatku Premenenia Hospodinovho, zdôraznil nevyhnutnosť všestrannej duchovnej premeny života pravoslávneho kresťana, poukázal na niektoré problémy v živote našich cirkevných obcí a vyzval všetkých k tomu, aby vydávali živé svedectvo svätootcovskej pravoslávnej viere.

Po ukončení sv. liturgie nasledovalo myrovanie a tradičný obchod okolo chrámu. Veľkolepým ukončením tejto slávnosti bola posviacka novopostaveného poklonného kríža.

Na záver sa miestny duchovný správca poďakoval Preosvietenému vladykovi Jurajovi a všetkým prítomným za účasť, modlitby a milodary. Osobitné poďakovanie patrí tým, ktorí sa podieľali na príprave týchto odpustových slávností, ako aj na zhotovení a umiestnení sv. kríža. Nech im Hospodin požehná veľa zdravia a Svojich milostí do ďalších dní života.

jerej Mgr. Vitalij Krasij

Nový pracovník vo vinici Hospodinovej

V nedeľu 27. júla 2008 prijal v chráme sv. veľkomučeníka Georgija Pobidonosca v Byšte **hypodiakon Mgr. Peter Bzik** z rúk Preosvieteného vladyku Juraja, biskupa michalovského, diakonské svätenie.

Otec diakon Peter,

prajeme Ti a u Hospodina Boha vyprosujeme Božiu pomoc a požehnanie na tejto ceste, veľa duchovných i telesných síl pri nesení každodenných radostí, ale aj ťažkostí, nech sa milosť Svätého Ducha, ktorá sa na Teba vyliala počas diakonského svätenia, stále umocňuje a pomáha Ti verne viesť vyvolený národ Boží.

Mnohaja i blahaja lita, praje Redakcia Prameňa

Blahoželáme

Dňa 10. augusta 2008 sa dožila krásneho **životného jubilea 75 rokov pani Margita Maximová,** veriaca a dlhoročná kantorka Pravoslávnej cirkevnej obce Hažín. Touto cestou jej chceme poďakovať za obetavú činnosť pre blaho cirkevnej obce.

Prajeme jej veľa zdravia, telesných i duchovných síl a Božej blahodate. Na mnohaja i blahaja ľita!

Správca a veriaci PCO Hažín

Slávnosti Pravoslávnej Cirkevnej Obce v Podhorodi

Dňa 6. júla 2008 oslávili pravoslávni veriaci v Podhrodi svoj chrámový sviatok za prítomnosti mnohých veriacich z okolitých pravoslávnych cirkevných obcí.

Bohoslužby v počesť patróna chrámu, sv. apoštolom rovného Rastislava, kniežaťa veľkomoravského, začali sobotu, v samotný deň sviatku 5. júla a vyvrcholili v nedeľu slávnostnou sv. liturgiou, ktorú slúžili duchovní otcovia – mitr. prot. Mgr. Ján Choma, jerej Mgr. Vitalij Krasij, správca farnosti Choňkovce a miestny správca mitr. prot. Mgr. Ladislav Fedor. Slávnostnú kázeň pri tejto príležitosti predniesol dôstojný otec Ján Choma.

O týždeň, dňa 13. júla 2008, Pravoslávnu cirkevnú obec v Podhorodi poctil svojou návštevou Jeho Preosvietenosť Juraj, biskup michalovský.

Vladyku Juraja pred chrámom privítal v mene kurátorského zboru i veriacich brat Michal Stanko našim starým, tradičným zvykom - chlebom a soľou., vo svojom príhovore tlmočil za všetkých veľkú radosť, ktorú všetci prítomní pociťovali v tento vzácny deň.

Vladyku kyticou kvetov a básničkou za mládež privítali Olívia Pavelková, Stanko Barbarič a Lucka Haburajová. Nakoniec privítal v chráme Preosvieteného vladyku Juraja správca farnosti mitr. prot. Ladislav Fedor.

Nasledovala slávnostná Archijerejská sv. liturgia, počas ktorej v kázni povzbudil vladyka Juraj veriacich k vytrvalosti vo viere, častému pristupovaniu k sv. Eucharistii pri každej liturgii a vzájomnej láske medzi všetkými. Mladej generácii, ktorá je budúcnosťou sv. Cirkvi odkázal, aby aj napriek všetkým lákadlám tohto sveta neprestali milovať svoj chrám, ktorý im ťažko postavili ich rodičia a ostali verní svojej Cirkvi – Cirkvi Christovej, postavenej na prorokoch a apoštoloch.

Za Bohom požehnaný deň ďakujú kurátori, veriaci farnosti Podhoroď so svojím duchovným otcom, mitr. prot. Ladislavom Fedorom

Zo života našej miestnej cirkvi

Delegácia našej miestnej cirkvi na návšteve v Mukačeve

V dňoch 7. - 8. augusta 2008 sa zúčastnil Preosvietený vladyka Juraj, biskup michalovský pracovnej cesty v mukačevsko - užhorodskej eparchii na Ukrajine, kde doprevádzal Blaženejšieho vladyku Kryštofa, arcibiskupa pražského a metropolitu českých krajín a Slovenska.

Vladyka Kryštof a vladyka Juraj sa stretli s miestnym eparchom, Preosvieteným Teodorom, biskupom mukačevsko - užhorodským, s ktorým spolu slúžili svätú liturgiu v chráme Nikolajevského monastiera v Mukačeve. Spolu s nimi slúžilo 85 duchovných mukačevsko - užhorodskej eparchie.

Na konci svätej liturgie vladyka Kryštof daroval vladykovi Teodorovi jeruzalemskú panagiu a vladyka Juraj pozval vladyku Teodora na návštevu michalovskej eparchie.

Po svätej liturgii sa konal obchod okolo chrámu so sv. ostatkami prepodobného Mojseja Uhrina, ktorého život a pôsobenie je neoddeliteľne spojené s mukačevskou aj michalovskou eparchiou, ktorá v minulosti bola duchovne aj jurisdikčne spätá s mukačevsko - užhorodskou eparchiou. Sv. prepodobný Mojsej Uhrin je taktiež patrónom maďarskej misie našej michalovskej eparchie.

Návšteva Blaženejšieho metropolitu Kryštofa, v Rusku

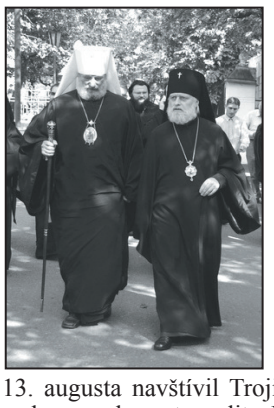

Z neoficiálnej návštevy Ruska sa 16. augusta 2008 vrátil Blaženejší vladyka Kryštof, arcibiskup pražský a metropolita českých krajín a Slovenska.

Vladyka Kryštof odcestoval 11. augusta, a navštívil viaceré sväté miesta v Rusku.

12. augusta navštívil Serafimo - Divejevský monastier, kde za spoluslúženia arcibiskupa Nižegorodského a Arzamasského - Georgija, odslúžil sv. liturgiu. 13. augusta navštívil Trojicko - Sergejevskú lavru a 14. augusta, v doprovode metropolitu Krutického a Kolomenského Juvenalija, spolu so skupinou pútnikov, navštívil Novogolutvinský ženský monastier v Kolomne. 15. augusta vladyka Kryštof navštívil chrám svätých Vjačeslava a Ľudmily v Barviche a chrámu daroval časť svätých ostatkov sv. blahoverného kniežaťa Vjačeslava Českého.

Posledný deň svojej návštevy v Rusku navštívil Blaženejší vladyka Kryštof podvorie Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku, kde slúžil sv. liturgiu, po ktorej odcestoval späť do Prahy.

VÝZVA O POMOC

V kontexte projektu Komisie pre štúdium dejín Pravoslávnej cirkvi na Slovensku si dovoľujeme osloviť všetkých, ktorí by mali záujem zúčastniť sa na zbierke materiálov o osobnostiach Pravoslávnej cirkvi na území Čiech, Moravy a Slovenska.

Projekt má za cieľ postupne zhromažďovať materiály o osobnostiach Pravoslávnej cirkvi, ktoré by potom boli vydané v knižnej podobe.

Cieľom projektu je zozbierať materiály v podobe spomienok, zápiskov, dokumentov a iných historických materiálov, ktoré by pomohli zmapovať a uchovať pamiatku na významné osobnosti pravoslávia pre budúce generácie.

Všetky vhodné príspevky budú publikované spolu s údajmi prispievateľov. Zaujímame sa o osobnosti z akéhokoľvek obdobia. Uvítame akékoľvek spomienky alebo reflexie.

Príspevky a ostatné relevantné materiály zasielajte, prosím, na adresu:

ThDr. Václav Ježek, PhD., predseda
Komisie pre štúdium dejín Pravoslávnej cirkvi na Slovensku
PBF PU v Prešove
Masarykova 15
081 60 Prešov

Ďakujeme za Vašu spoluprácu

PRAMEŇ *- mesačník Michalovskej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovskej pravoslávnej eparchie. Šéfredaktor: Bc.Dušan Tomko. Členovia redakčnej rady: prot. prof. ThDr. Imrich Belejkanič, Csc., Mgr. Vasiľ Bardzák, PhD., Mgr. Miroslav Janočko, Mgr. Marián Čičvák, Mgr. Juraj Šatala. Ekonóm: Iveta Sedlická. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovskej pravoslávnej eparchie. Vychádza v náklade 600 kusov. Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo 30/2002. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200.*